

Lietuvybės židinyš Osnabriuke: nuo karališkos rudens puotos iki Naujų metų stebuklo

Šaltasis 2025 m. metų laikas tapo ypatingas Vokietijos lietuviams Osnabriuke. Spalio 26 dieną čia įvyko dešimtosios lituanistinės mokyklos atidarymas - reikšmingas ir džiugus įvykis visai lietuvių bendruomenei ir 26 mokiniams. Gamta tą dieną tarsi pati kvietė švęsti: pasipuošusi karališkais rudens rūbais, ji kūrė iškilmingą, jaukią ir prasmingą nuotaiką. Krentantys medžių lapai priminė karališkos puotos žvakes, lietus žėrėjo lyg sidabrinis vynas, o rudens vaisiai ir daržovės tapo dosniomis žemės dovanomis ant vaišių stalo.

Samanta Matuškaitė, lituanistinės mokyklos „Lietuvybės židinyš Osnabriuke“ mokytoja

Nuotraukų autorius – Zbigniew Dudko

Šioje rudens karalystėje kiekvienas turėjo savo vietą ir vaidmenį, ypač lietuvių kultūroje, kur karaliai gyvena ne tik pasakose ar istorijos puslapiuose, bet ir kasdienybėje – kalboje, gamtoje, kultūroje bei maiste.

Neatsitiktinai ir Osnabriuko puotoje karaliavo duona – šventa ir nuo seno gerbiama lietuvių stalo karalienė. Greta jos – cepelinai, pelnytai vadinami bulvių patiekalų karaliais, senoviški rankų darbo meduoliniai grybukai. Puotoje patiektos vaisės neapsiribojo vien bendru stalu, bet tapo gyvu pasakojimu apie tautos tapatybę, šaknis ir tradicijas.

Šventė Osnabriuke

Būtent šioje karališkoje aplinkoje įvyko lituanistinės mokyklos inauguracija. Renginio metu priminta, kad lietuvių kalboje žodžiai *karalius* ir *karalienė* dažnai vartojami norint pabrėžti tai, kas ypatinga ir brangu. Tėvus vadiname savo širdies karaliais, krepšinį – sporto karaliumi, o gimtąją kalbą – didžiausiu tautos turtu. Juk tai ne valdžios simboliai, o meilės, pagarbos ir pasididžiavimo ženklai.

Mūsų lietuvių kalba – viena seniausių pasaulyje, išsaugojusi protėvių išmintį, švelnumą ir unikalumą. Ji išskirtinė savo skambesiu, gramatika ir net raidėmis – juk tik lietuvių kalboje gyvuoja savita „karalienė“ raidė – *ė*, sauganti mūsų tapatybę.

Karališka dvasia gyva ir gamtoje: Lietuvos ąžuolas – miškų karalius, baravykas – grybų valdovas, briedis – miško didžiūnas, ramunė – pievų karalienė, o rugiai ir javai – derliaus karaliai. Lietuvių tautosakoje karaliauja saulė ir mėnulis, bitė vadinama darbo karaliene, o pasakose gyvena Eglė – žalčių karalienė, Jūratė – jūrų karalienė. Visa Lietuva – tarsi gyva karalystė, kur kiekvienas akmuo, medis ar upelis turi savo istoriją ir prasmę. Tikrieji lietuvių tautos turtai slypi ne rūmuose ar karūnose, bet kalboje, istorijoje, atmintyje ir širdyse.

Šventės metu vaikai kūrė savo karūnas ir šeimų herbus, mokėsi didžiuotis savo kilme, kalba ir istorija. Dideliame ekrane buvo pristatyti Lietuvos valdovai – kunigaikščiai ir kunigaikštienės, karalius, o vaikai simboliškai „karūnavosi“ pagal savo šeimų kilmės regionus. Mokyklėlę užliejo juokas, šurmulyš ir džiaugsmas – tarsi visi būtų tapę vienos didelės karalystės dalimi. Inauguracija baigėsi lietuvių liaudies šokiais, rateliais, padėkomis ir stipriu lietuviybės jausmu.

Pirmasis šventinis laikotarpis mokyklėlėje tuo nesibaigė. Gruodžio 6-ąją Lietuviybės židinyje Osnabriuke vėl subūrė bendruomenę – šįkart šventinės eglutės įžiebimui. Jauki atmosfera, šypsenos ir šilti pokalbiai pasitiko kiekvieną atvykusią šeimą. Vaikai puošė eglutę – kabino savo rankomis kurtus žaisliukus, kurie prieš tai buvo įamžinti fotografijoje. Tėvai buvo kviečiami pabūti kartu ir pajusti artėjančių švenčių dvasią.

Austa staltiese nutiestas 12 patiekalų Kūčių stalas simbolizavo ramybę ir šventumą, pranašavo stebuklus. Įžiebiant šventinę eglę buvo prisiminta jos legenda, simbolika ir tai, kad senovėje eglutė buvo puošiamą ne blizgučiais, o prasmingais simboliais – riešutais, obuoliais, šiaudų darbeliais.

Kai pagaliau sužibo eglės šviesos, salę užliejo plojimai ir džiaugsmas. Skambėjo choro giesmės, gilinomės į Kūčių prasmę, traukėme burtus, kalbėjome apie laukimą ir tylą prieš džiaugsmą. Netrukus pasirodė ir ilgai lauktas svečias – Kalėda. Jis atvyko su žaidimais, dovanomis ir sveikinimais šventų Kalėdų proga, vaikai deklamavo eilėraščius.

O Kalėdų arklys Šyvis pasidalijo žinia, kad artėjantys metai bus Arklio metai – stiprybės, drąsos ir laisvės metai. Šventės pabaigoje visi dalyvavo senovinėje apeigoje – bluko vilkime ir deginime, simbolizuojančiame senų metų paleidimą ir naujos, šviesios pradžios sutikimą. Ugnis tapo apsivalymo ženklu, o bendras bluko vilkimas – bendruomenės bendryste ir stiprybės šaltiniu.

Ši šventė dar kartą parodė, kad lietuviybė gyva ten, kur yra žmonių, norinčių ją puoselėti. Osnabriuko lietuvių bendruomenė įrodė, kad tradicijos gyvos tada, kai jos kuriamos kartu. Su meile, pagarba ir atvira širdimi visi kartu žengiame į 2026-uosius metus.